

**Referat af møde i Faglig Referencegruppe fredag den 15. maj
kl. 10.00-11.45 (afholdt over Skype)**

Deltagere

Anja Skjoldborg Hansen (Aarhus Universitet, DCE)
Berit Hasler (Aarhus Universitet, DCE - oplægsholder)
Nikolaj Schulz (Bæredygtigt Landbrug)
Jørgen Evald Jensen (Bæredygtigt Landbrug)
Kurt Møller (Danske Regioner)
Henning Mørk Jørgensen (Danmarks Naturfredningsforening)
Walter Brüsch (Danmarks Naturfredningsforening)
Lars Brinch Thygesen (Danmarks Sportsfiskerforbund)
Lisbeth Jess Plesner (Dansk Akvakultur)
Helge Danneskiold-Samsøe (Danske Vandløb)
Knud Thonke (Danske Vandløb)
Anders Erichsen (DHI – oplægsholder)
Jørn Rasmussen (Fair Spildevand)
Anker Lager Højberg (GEUS)
Helge Lorenzen (LandboSyd)
Jacob Krog (Landbrug & Fødevarer)
Marie Østergård (Landbrug & Fødevarer)
Erik Jørgensen (Landbrug & Fødevarer)
Brian Jacobsen (Københavns Universitet - oplægsholder)
Michael Olesen (Rambøll)
Flemming Gertz (SEGES)
Sara Egemose (Syddansk Universitet)
Peter Østergård Have ((MFVM Departement - formand)
Signe Cecilie Mathiassen (MFVM Departement)
Anne Marie Carstens (MFVM Departement)
Mogens Brandt Kaasgaard (MFVM Departement)
Henrik Leth Jørgensen (MFVM Departement)
Isabelle Navarro Vinten (MST – vicedirektør)
Harley Bundgaard Madsen (MST Fyn)
Peter Kaarup (MST Østjylland)
Jane Hansen (MST, Vandmiljø & Friluftsliv)
Berit Borksted (MST, Vandmiljø & Friluftsliv)
Lidde Bagge Jensen (MST, Vandmiljø & Friluftsliv)
Tina Buchholt Høj (MST, Vandmiljø & Friluftsliv)
Malene Aarslev (MST, Vandmiljø & Friluftsliv- ref.)

Referat

Punkt 1. Velkomst v. formand Peter Østergård Have (MFVM Departement)

Peter Østergård Have (MFVM Departement) bød velkommen til mødet og præsenterede dagens program.

Punkt 2. Orientering om arbejdet med de faglige projekter v. vicedirektør Isabelle Navarro Vinten (MST)

Isabelle Navarro Vinten (MST) bød også velkommen og præsenterede sig selv. Isabelle Navarro Vinten startede som vicedirektør i MST den 15. marts 2020.

Isabelle Navarro Vinten orienterede om, at arbejdet med de faglige projekter stadig er i fuld gang og oplyste om det foreløbige program for næste møde i Faglig Referencegruppe, som holdes over Skype den 2. juni 2020:

- Empiriske sømodeller – sammenhæng ml. N og P
- Vejledning til sørestaurering
- Makrofytindeks for kystvande
- Fosforkortlægning af dyrkningsjord og vandområder

Punkt 3. Følsomhedsanalyser af økonomiske konsekvenser ved fuld implementering af vandrammedirektivet i 2027 v. Brian Jacobsen (KU, IFRO) og Berit Hasler (AU, DCE)

Lidde Bagge Jensen (MST) introducerede projektet. Projektet omfatter regulering af næringsstofferne kvælstof og fosfor.

Berit Hasler (AU, DCE) og Brian Jacobsen (KU, IFRO) præsenterede projektet. Berit Hasler understregede indledningsvist, at resultaterne i præsentationen er foreløbige testresultater, som vil blive opdateret til november, når der foreligger data om bl.a. indsatskrav, retentionskortlægning og scenarieberegninger.

Der henvises, ligesom for de øvrige faglige oplæg, til de udsendte slides.

Efter oplægget besvarede oplægsholderne og ministeriet spørgsmål fra mødedeltagerne.

Der blev blandt andet spurgt, hvordan omkostningerne til fx etablering af minivådområder vil blive fordelt, hvis effekten forringes som følge af andre virkemidler i oplandet, fx efterafgrøder. Brian Jacobsen svarede, at omkostning til etablering af virkemidlet er den samme, men der bliver en lavere effekt, der skal indregnes, og dermed en højere omkostning pr. kg reduceret N. Der blev også spurgt til indregningen af fosforeffekten. Hertil svarede Brian Jacobsen og Berit Hasler, at fuld inddragelse af fosforeffekten kræver data, som man ikke har på nuværende tidspunkt, men der arbejdes på at forbedre datagrundlaget, bl.a. gennem projektet med kortlægning af fosfors transportveje og fosforvirkemiddelkataloget.

Ministeriet noterede ønsket om, at der også tages højde for miljøfarlige forurenende stoffer (MFS) i spildevand samt ønsket om også at inddrage gevinsterne ved implementering af vandrammedirektivet (fx lystfiskerturisme og kystturisme). Ministeriet bekræftede, at man arbejder på begge dele. Projektet

om gevinster ved forbedret vandkvalitet blev præsenteret i Faglig Referencegruppe den 20. januar 2020.

Punkt 4: Muligheder for regulering af N- og P-tilførslen til kystvandene med fokus på tilførslen i sommerhalvåret v. Anders Erichsen (DHI)

Harley Bundgaard Madsen (MST) introducerede projektet og oplyste, at projektbeskrivelsen for projektet vil blive udsendt efter mødet. Projektet drøftes desuden i følgegruppen for de marine modeller.

Anders Erichsen (DHI) gav først en introduktion til algers rolle i det marine miljø (på opfordring fra Jørn Rasmussen, Fair Spildevand). Anders Erichsen præsenterede derefter projektet om muligheder for regulering af næringsstofftilførslen til kystvandene.

Efter oplægget besvarede Anders Erichsen og ministeriet spørgsmål fra mødedeltagerne.

På spørgsmål til oplægget om alger om betydningen af forskellige typer af alger svarede Anders Erichsen, at P har en relativt større betydning i Østersøen, mens N har den relativt største betydning i de danske farvande. De marine modeller tager højde for dette.

Der blev desuden spurgt til hvilke kriterier der vil blive anvendt til at beslutte, om årstidsbaseret regulering kan betale sig. Anders Erichsen og ministeriet svarede, at disse kriterier ikke er fastlagt på forhånd, men at emnet vil blive drøftet i følgegruppen for de marine modeller.

Punkt 5: Klimaændringernes betydning for indsatsbehov for kystvande v. Anders Erichsen (DHI)

Harley Bundgaard Madsen (MST) introducerede projektet.

Anders Erichsen (DHI) præsenterede projektet.

Efter oplægget besvarede Anders Erichsen og ministeriet spørgsmål fra mødedeltagerne.

Der blev blandt andet spurgt til, hvorfor man anvender en særskilt ålegræsmodel i stedet for at bruge de marine modeller. Anders Erichsen svarede, at de mekanistiske modeller kan ikke omsætte kulstof i gram pr. kvadratmeter til en ålegræsdybdegrænse, og derfor er der brug for en særskilt ålegræsmodel.

På spørgsmål om, hvilke klimatiske forhold der er inddraget i projektet, oplyste Anders Erichsen, at man anvender data for de meteorologiske klimaforandringer (luft, nedbør og vind) og derefter beregner de afledte effekter deraf for de øvrige parametre.

Afslutningsvist orienterede Harley B. Madsen om, at følgegruppen for modelprojektet også løbende vil blive orienteret om dette projekt og at projektbeskrivelsen vil blive udsendt til Faglig Referencegruppe efter mødet.

Punkt 6: Eventuelt og afrunding v. Peter Østergård Have (MFVM Departement)

Peter Østergård Have (MFVM Departement) takkede for et godt møde med spændende oplæg og drøftelser.

Under eventuelt foreslog Flemming Gertz (SEGES), at man i klimaprojektet undersøger den relative forskel i ålegræsbiomassen som følge af klimaforandringerne ved hjælp af de marine modeller.

Helge Danneskiold-Samsøe (Danske Vandløb) spurgte, om der er truffet beslutning om en fristudskydelse for vandrådsarbejdet. Peter Østergård Have svarede, at ministeriet arbejder på sagen og vil komme med en udmelding i næste uge.

Nikolaj Schulz (Bæredygtig Landbrug) opfordrede til, at ministeriet informerer om arbejdet med MFS, herunder hvordan man vil gennemføre målinger for MFS.

Ministeriet oplyste, at miljøministeren arbejder med en MFS-strategi og at der desuden arbejdes på at udvide overvågningen for MFS. Ministeriet tog ønsket om mere information om MFS-arbejdet til efterretning.